2024/1715

14.6.2024

NÕUKOGU OTSUS (ÜVJP) 2024/1715,

13. juuni 2024,

mis käsitleb Euroopa rahutagamisrahastu abimeedet Benini mereväe suutlikkuse suurendamiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut, eriti selle artikli 28 lõiget 1 ja artikli 41 lõiget 2,

võttes arvesse liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Nõukogu otsusega (ÜVJP) 2021/509 ([1]) loodi Euroopa rahutagamisrahastu, et liikmesriigid saaksid rahastada ühise välis- ja julgeolekupoliitika (ÜVJP) raames võetavaid liidu meetmeid rahu säilitamiseks, konfliktide ennetamiseks ja rahvusvahelise julgeoleku tugevdamiseks aluslepingu artikli 21 lõike 2 punkti c kohaselt. Eelkõige kasutatakse Euroopa rahutagamisrahastut otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikli 1 lõike 2 kohaselt selliste abimeetmete rahastamiseks nagu kolmandate riikide ning piirkondlike ja rahvusvaheliste organisatsioonide sõjaliste ja kaitseküsimustega seotud suutlikkuse suurendamise meetmed.

(2) Yaoundé tegevusjuhendi kümnenda aastapäeva puhul kordasid liit ja selle liikmesriigid oma toetust Guinea lahe piirkonnale ning kinnitasid taas oma pühendumust kõnealuses piirkonnas merendusjulgeoleku suurendamisele.

(3) Nõukogu kiitis 4. mail 2022 heaks kontseptsiooni võimaliku abimeetme kohta, millest saavad kasu Guinea lahe rannikuriigid ja mille üldine eesmärk on toetada Aafrika juhitavat merendusjulgeolekualast ja piraatlusevastast tegevust, mida viivad läbi Guinea lahe piirkonna sõjalised osalejad, et lõppkokkuvõttes vähendada vägivalla ja kuritegevuse esinemissagedust, kestust ja intensiivsust ning kaitsta merelaevu ja -ressursse, rannikuala elanikke ja nende elatusvahendeid.

(4) Benini, Côte d'Ivoire'i, Ghana, ja Togo põhjapoolseid piirkondi on seoses Saheli keskosas valitseva kriisiga tabanud julgeolekuolukorra halvenemine.

(5) Halveneva julgeolekuolukorra tõttu on kaitse- ja julgeolekujõude tugevdamise vajadus oluline element Benini stabiliseerimispüüdluste võimaldamiseks ja toetamiseks. Sellega seoses ning olles täielikult teadlik asjaolust, et olukord nõuab integreeritud reageerimist, on pikaajalise rahu tagamine ja julgeoleku suurendamine kestliku arengu edendamiseks Beninis üks liidu peamisi prioriteete.

(6) Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja sai 22. aprillil 2024 Beninilt taotluse, et liit abistaks Benini relvajõude Benini mereväe operatiivvõime suurendamiseks täiendava olulise varustuse ja väljaõppe ning täiendavate oluliste teenuste hankimisel, eesmärgiga tugevdada mereväe suutlikkust patrullida Benini majandusvööndis ja viia ellu operatiivtegevust, sealhulgas Yaoundé struktuuri raames.

(7) Abimeetmete rakendamisel võetakse arvesse otsuses (ÜVJP) 2021/509 sätestatud põhimõtteid ja nõudeid, eelkõige vastavust nõukogu ühisele seisukohale 2008/944/ÜVJP, ([2]) ning järgitakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korda.

([1]) Nõukogu 22. märtsi 2021. aasta otsus (ÜVJP) 2021/509, millega luuakse Euroopa rahutagamisrahastu ja tunnistatakse kehtetuks otsus (ÜVJP) 2015/528 (ELT L 102, 24.3.2021, lk 14).

([2]) Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta ühine seisukoht 2008/944/ÜVJP, millega määratletakse sõjatehnoloogia ja -varustuse ekspordi kontrolli reguleerivad ühiseeskirjad (ELT L 335, 13.12.2008, lk 99).

(8) Nõukogu kinnitab taas oma kindlat kavatsust kaitsta, edendada ja järgida inimõigusi, põhivabadusi ja demokraatlikke põhimõtteid ning tugevdada õigusriigi põhimõtet ja head valitsemistava, järgides Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja, inimõiguste ülddeklaratsiooni ja rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Loomine, eesmärgid, kohaldamisala ja kestus

1. Luuakse Euroopa rahutagamisrahastust rahastatav abimeede (edaspidi „abimeede“), millega toetatakse Benini (edaspidi „toetusesaaja“).

2. Abimeetme eesmärk on suurendada Benini mereväe operatiivvõimet, tugevdamaks mereväe suutlikkust patrullida Benini majandusvööndis ja viia ellu operatiivtegevust, et lõppkokkuvõttes vähendada kuritegevust ning kaitsta merelaevu ja -ressursse, samuti rannikuala elanikke ja nende elatusvahendeid.

3. Lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamiseks rahastatakse abimeetmest järgmist liiki varustust, mis pole mõeldud surmava jõu kasutamiseks, ning järgmisi teenuseid, sealhulgas vajaduse korral tehnilist väljaõpet:

a) toetus merevarustuse vastupidavuskava koostamiseks;

b) mereväehariduse valdkonna koolitused;

c) abi merendusvõime operatiivtingimustele vastavuse taastamiseks;

d) diagnostika- ja hindamisseadmed ning väljaõppevarustus;

e) mootorid ja nendega seotud tugi, mille eesmärk on tagada, et Benini mereväe olemasolevaid kindlaks määratud päramootoreid hoitakse vastuvõetavas kasutuskorras;

f) valvepaadid ning

g) isikukaitsevahendid.

4. Abimeetme kestus on 36 kuud alates käesoleva otsuse vastuvõtmise kuupäevast.

Artikkel 2

Rahastamiskord

1. Abimeetmega seotud kulutuste katmiseks ettenähtud lähtesumma on 5 000 000 eurot.

2. Kõiki kulutusi hallatakse vastavalt otsusele (ÜVJP) 2021/509 ning kooskõlas Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga.

Artikkel 3

Kokkulepped toetusesaajaga

1. Liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (edaspidi „kõrge esindaja“) sõlmib toetusesaajaga vajalikud kokkulepped tagamaks, et toetusesaaja järgib käesoleva otsusega kehtestatud nõudeid ja tingimusi, mis on abimeetme alusel toetuse andmise tingimus.

2. Lõikes 1 osutatud kokkulepped sisaldavad sätteid, millega kohustatakse toetusesaajat tagama, et:

a) abimeetme raames toetatavad Benini mereväe üksused järgivad asjakohast rahvusvahelist õigust, eelkõige rahvusvahelist inimõigustealast õigust ja rahvusvahelist humanitaarõigust;

b) abimeetme raames antud vara kasutatakse nõuetekohaselt ja tõhusalt eesmärkidel, milleks see anti;

c) abimeetme raames antud vara hooldatakse piisavalt, et tagada selle kasutatavus ja operatiivne kättesaadavus kogu olelusringi jooksul;

d) abimeetme raames antud vara ei lähe olelusringi lõpus kaduma ja seda ei anta ilma otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komitee nõusolekuta üle muudele isikutele või üksustele kui need, kes on kõnealustes kokkulepetes kindlaks määratud.

3. Lõikes 1 osutatud kokkulepped hõlmavad sätteid abimeetme alusel toetuse andmise peatamise ja lõpetamise kohta, kui leitakse, et toetusesaaja on lõikes 2 sätestatud kohustusi rikkunud.

Artikkel 4

Rakendamine

1. Kõrge esindaja vastutab käesoleva otsuse rakendamise tagamise eest kooskõlas otsusega (ÜVJP) 2021/509 ning Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate tulude ja kulude haldamise korraga, järgides terviklikku metoodikaraamistikku Euroopa rahutagamisrahastust rahastatavate abimeetmete jaoks nõutavate meetmete ja kontrollide hindamiseks ja kindlaksmääramiseks.

2. Artikli 1 lõikes 3 osutatud tegevusi viib ellu *Défense Conseil International* – DCI Group.

Artikkel 5

Seire, kontroll ja hindamine

1. Kõrge esindaja teeb seiret toetusesaaja artiklis 3 sätestatud kohustuste täitmise üle. Nimetatud seiret kasutatakse selleks, et suurendada teadlikkust artiklis 3 sätestatud kohustuste rikkumise kontekstist ja riskidest ning aidata vältida selliseid rikkumisi, sealhulgas rahvusvahelise inimõigustealase õiguse ja rahvusvahelise humanitaarõiguse rikkumisi abimeetme raames toetatavate Benini mereväe üksuste poolt.

2. Varustuse ja varude tarnimisele järgnev kontroll korraldatakse alljärgnevalt:

a) tarne kättesaamise tõendamine, mille puhul lõppkasutaja relvajõud allkirjastavad omandiõiguse üleminekul Euroopa rahutagamisrahastu tarnesertifikaadid;

b) aruandlus, mille puhul toetusesaaja annab igal aastal aru abimeetme raames antud varustust hõlmava tegevuse kohta ja kindlaksmääratud varustusühikute inventari kohta seni, kuni poliitika- ja julgeolekukomitee otsustab, et see aruandlus pole enam vajalik;

c) kohapealne kontroll, mille puhul toetusesaaja annab kõrgele esindajale ja Euroopa rahutagamisrahastu audiitoritele taotluse korral juurdepääsu, et teha kohapealseid kontrolle ja Euroopa rahutagamisrahastu auditeid.

3. Pärast abimeetme lõpuleviimist teeb kõrge esindaja lõpphindamise, et analüüsida, kas abimeede on artikli 1 lõikes 2 sätestatud eesmärgi saavutamisele kaasa aidanud.

Artikkel 6

Aruandlus

Rakendamise ajal esitab kõrge esindaja poliitika- ja julgeolekukomiteele iga kuue kuu järel aruande abimeetme rakendamise kohta kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 63. Abimeetmete haldur annab otsuse (ÜVJP) 2021/509 kohaselt loodud rahastu komiteele korrapäraselt teavet tulude ja kulude haldamise kohta kooskõlas nimetatud otsuse artikliga 38, edastades sealhulgas teavet seotud tarnijate ja alltöövõtjate kohta.

Artikkel 7

Peatamine ja lõpetamine

1. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib kooskõlas otsuse (ÜVJP) 2021/509 artikliga 64 otsustada abimeetme rakendamise täielikult või osaliselt peatada.

2. Poliitika- ja julgeolekukomitee võib soovitada nõukogul abimeede lõpetada.

Artikkel 8

Jõustumine

Käesolev otsus jõustub selle vastuvõtmise päeval.

Luxembourg, 13. juuni 2024

Nõukogu nimel

eesistuja

N. DE MOOR